

5. Konvencija o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida¹

Strane ugovornice,
razmotrivši deklaraciju Generalne skupštine Ujedinjenih nacija u njoj Rezoluciji 96 (I) od 11. decembra 1946. godine da je genocid zločin po međunarodnom pravu koji je u suprotnosti sa duhom i ciljevima Ujedinjenih nacija i koji civilizovani svet osuđuje;

priznajući da je u svim periodima istorije genocid izazvao velike štete čovečanstvu, i *ubeđene* da je za oslobođenje čovečanstva od tako užasne nedaće nužna međunarodna saradnja;

sporazumele su se u sledećem:

Član I

Strane ugovornice potvrđuju da je genocid, bez obzira da li je izvršen za vreme mira ili rata, zločin po međunarodnom pravu i da preuzimaju obavezu da ga spreče i kazne.

Član II

U smislu ove Konvencije kao genocid se smatra bilo koje od navedenih dela učinjenih u nameri potpunog ili delimičnog uništenja jedne nacionalne, etničke, rasne ili verske grupe kao takve:

- a) ubistvo članova grupe;
- b) teška povreda fizičkog ili mentalnog integriteta članova grupe;
- c) namerno podvrgavanje grupe životnim uslovima koji treba da dovedu do njenog potpunog ili delimičnog uništenja;
- d) mere uperene na sprečavanje rađanja u okviru grupe;
- e) prinudno premeštanje dece iz jedne grupe u drugu.

Član III

Kažnjiva su sledeća dela:

- a) genocid;
- b) planiranje izvršenja genocida;
- c) neposredno i javno podsticanje na vršenje genocida;
- d) pokušaj genocida;
- e) saučesništvo u genocidu.

Član IV

Lica koja učine delo genocida ili neko drugo delo navedeno u članu III biće kažnjena bez obzira da li upravljaju državom, obavljaju funkcije ili su obični pojedinci.

Član V

Svaka strana ugovornica može zahtevati od nadležnih organa Ujedinjenih nacija da preduzmu, saglasno Povelji Ujedinjenih nacija, mere koje budu smatrali za pogodne

¹ Usvojena i otvorena za potpisivanja i ratifikaciju ili pristupanje rezolucijom Generalne skupštine 260 A(III) od 9. decembra 1948. godine. Stupila na snagu 12. januara 1951. godine u skladu sa odredbama člana XIII.

Službeni vesnik Prezidijuma narodne skupštine FNRJ br. 2/1950.

u cilju sprečavanja i kažnjavanja dela genocida ili nekog od dela navedenih u članu III.

Član VI

Lica osuđena za krivično delo genocida ili za neko drugo delo navedeno u članu III biće predana na suđenje nadležnim sudovima države na čijoj teritoriji je određeno delo izvršeno, ili Međunarodnom krivičnom sudu, koji će biti nadležan za one od članica ugovornica koje budu priznale njegovu nadležnost.

Član VII

Genocid i ostala dela navedena u članu III neće se smatrati, u pogledu ekstradicije, kao politička krivična dela. Strane ugovornice preuzimaju obavezu da će u ovakvim slučajevima dopustiti ekstradiciju, saglasno svom zakonodavstvu i postojećim međunarodnim ugovorima.

Član VIII

Svaka strana ugovornica može zahtevati od nadležnih organa Ujedinjenih nacija da preuzmu, saglasno Povelji Ujedinjenih nacija, mere koje budu smatrali za pogodne u cilju sprečavanja i kažnjavanja dela genocida ili nekog od dela navedenih u članu III.

Član IX

Sporovi između strana ugovornica u pogledu tumačenja, primene i izvršenja ove Konvencije, podrazumevajući tu i sporove koji se odnose na odgovornost neke države za genocid ili bilo koje drugo delo pobrojano u članu III, biće izneseni pred Međunarodni sud pravde, na traženje jedne od strana u sporu.

Član X

Ova Konvencija, čiji će tekstovi na kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španskom, biti podjednako verodostojni, nosiće datum 9. decembra 1948. godine.

Član XI

Ova će Konvencija biti otvorena za potpis do 31. decembra 1949. godine svakoj članici Organizacije Ujedinjenih nacija i svakoj državi nečlanici, kojoj Generalna skupština bude uputila poziv u tu svrhu.

Ova će Konvencija biti ratifikovana i ratifikacioni instrumenti biće deponovani kod generalnog sekretara Organizacije Ujedinjenih nacija. Počev od , 1. januara 1950. godine ovoj će Konvenciji moći da pristupi svaka članica Organizacije Ujedinjenih nacija i svaka država nečlanica koja bude primila napred navedeni poziv. Instrumenti o pristupanju biće deponovani kod generalnog sekretara Organizacije Ujedinjenih nacija.

Član XII

Svaka strana ugovornica moći će u svako doba, putem notifikacije, upućene generalnom sekretaru Organizacije Ujedinjenih nacija, da proširi primenu ove Konvencije na sve teritorije ili bilo na koju teritoriju, čijim inostranim poslovima ona rukovodi.

Član XIII

Na dan kada je deponovan dvadeset prvi ratifikacioni instrument ili instrument o pristupanju, generalni sekretar će o tome sastaviti zapisnik. On će dostaviti kopiju tog zapisnika svim državama članicama Organizacije Ujedinjenih nacija, kao i nečlanicama o kojima je reč u članu XI.

Ova će Konvencija stupiti na snagu devedesetog dana posle datuma deponovanja dvadesetog instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju. Svaka ratifikacija ili pristupanje izvršeni posle poslednjeg datuma važiće od devedesetog dana posle deponovanja instrumenata o ratifikaciji ili pristupanju.

Član XIV

Ova Konvencija će trajati deset godina počev od dana njenog stupanja na snagu. Ona će posle toga ostati na snazi za novi period od pet godina, i tako redom, prema onim stranama ugovornicama koje je ne budu otkazale najmanje šest meseci pre isteka roka. Otkaz će se vršiti pismenom notifikacijom upućenom generalnom sekretaru Organizacije Ujedinjenih nacija.

Član XV

Ako usled otkaza broj država potpisnica ove Konvencije bude sveden na manje od šesnaest, konvencija će prestati da važi, počev od dana kad je poslednji od otkaza postao pravosnažan.

Član XVI

Zahtev za reviziju ove Konvencije moći će podneti svaka strana ugovornica u svako doba putem pismene notifikacije upućene generalnom sekretaru. Generalna skupština će donositi odluke o merama koje treba preduzeti u takvom slučaju po predmetu tog traženja.

Član XVII

Generalni sekretar Organizacije Ujedinjenih nacija obavestiće sve države članice Organizacije i države nečlanice o kojima je reč u članu XI o sledećem:

- a) potpisima, ratifikacijama i pristupanjima primljenim na osnovu člana XI;
- b) notifikacijama primljenim na osnovu člana XII;
- c) datumu stupanja na snagu ove Konvencije, na osnovu člana XIII;
- d) otkazima primljenim na osnovu člana XIV;
- e) prestanku važenja Konvencije, na osnovu člana XV;
- f) notifikacijama primljenim na osnovu člana XVI.

Član XVIII

Original ove Konvencije deponovaće se u arhivi Organizacije Ujedinjenih nacija. Overen prepis biće upućen svim državama članicama Organizacije Ujedinjenih nacija i državama nečlanicama o kojima je reč u članu XI.

Član XIX

Generalni sekretar Organizacije Ujedinjenih nacija registrovaće ovu Konvenciju na dan njenog stupanja na snagu.